

retfærdigt. Det er en gammel uretfærdig Byrde, en gammel uretfærdig Skat, der er paalagt ved Vold og Tvang; jeg er her ganske enig med den ærede Ordfører og ganske uenig med det høje Ministerium. Men saa maa Lovgivningsmagten ogsaa have Ret til at afskaffe denne Uret, der er indført ved Vold og Tvang, men vel at mærke ikke ved at paalægge os andre en uretfærdig Byrde. Saaledes er Tienden bleven afskaffet i adskillige Lande, f. Eks. Frankrig. Det vilde efter min Mening være det retfærdige. Det er der dog nu ikke megen Udsigt til. At afskaffe Tienden ved en Lov vilde være umuligt uden Erstatning, naar Hensyn tages til den Rigsdag, vi have i Øjeblikket, og hele den politiske Situation, der foreligger herhjemme. Derfor have vi Socialdemokrater stillet os paa Venstres gamle Standpunkt, at Tienden dog i hvert Tilfælde ikke er en Ejendomsret fuldt ud som anden Ejendom, og at Tiendetagerne maa være særdeles glade, naar de faa en Erstatning af det 18-dobbelte. Jeg skal naturligvis ikke komme ind paa de Indvendinger, som den højterede Ordfører gjorde mod det ærede Medlem for Vestervig (N. Andersen). Han er jo her til Stede i Dag og vil muligvis tage Ordet for at forsvare sine Ytringer forleden. Men jeg vil kun sige, at de Indvendinger ramme i hvert Fald ikke mig og mit Standpunkt. Thi jeg er netop gaaet ud fra, at Tienden ikke burde afløses ved en fuld Kapitalisering, medens det ærede Medlem for Vestervig gik ud fra fuld Kapitalisering og ud fra dette Standpunkt alligevel mente, at den Afløsning, der er foreslaaet her, er alt for gunstig. Imidlertid, naar man stiller sig paa det Standpunkt, hvorpaa det ærede Medlem for Vestervig stiller sig, kunde man maaske indvende, at i hvert Fald i Øjeblikket er en Kapitalisering til det 24-dobbelte for meget. Hvordan det vil stille sig i Fremtiden, kan ingen vide. Den ærede Ordfører mente, at det vilde blive bedre.

Der er en Afløsningsmaade, som jeg maaske maa henstille til den ærede Ministers Opmærksomhed, nemlig, at man delte Tiendeloven i 3 Afsnit, ligesom jo selve Tienden er delt i 3 Afsnit. Det er nu slaaet fast, og det er en betydningsfuld Ændring i det Forslag, som vi havde foreliggende her i Fjor, at først tages Kirketienden, derefter Præstetienden, og til sidst Kongetienden. Men nu søger man her for Kongetiendens Vedkommende, hvis Afløsning dog skydes et væsentligt Tidsrum ud, at slaa fast, efter hvilken Kapitelstakst

den skal afløses. Man søger at slaa en Kapitalisering fast, der maaske ikke kommer til at passe til dette Tidspunkt. Hvorfor saa ikke skyde hele denne Sag fud? Hvorfor binde kommende Rigsdages Hænder? Hvorfor ikke nøjes med i Øjeblikket at lovgive om Kirketiendens Afløsning, dernæst lovgive om Præstetiendens Afløsning og til sidst om Kongetiendens? Saa vilde de Spørgsmaal om, hvilken Kapitelstakst og hvilken Rentefod man skal lægge til Grund ved Afløsningen, ikke volde større Vanskelighed. Jeg anførte under Generaldebatten om Skattelovene en Ting, som den ærede Ordfører ikke har svaret paa i Dag. Jeg vil derfor tillade mig at gentage det. Han indvendte i Fjor mod mit Standpunkt, altsaa Venstres gamle Standpunkt, at det 18-dobbelte i 1872 er ikke det samme, som det 18-dobbelte vilde være nu. Han indvendte, at den Gang lagde man de sidste 24 Aars Kapitelstakster til Grund, hvorimod de ærede Forslagsstillere nu have lagt det sidste Aars Kapitelstakst eller det sidste Aars med et Tillæg af $\frac{1}{10}$ af Differencen mellem i Fjor og i Aar. Jeg skal dertil sige, at jeg har ikke det allermindste imod, om man vilde gaa med til vort Standpunkt, at det 18-dobbelte er tilstrækkeligt, og saa lægge de 24 sidste Aars Gennemsnitskapitelstakst til Grund. Forskellen vilde ikke blive stor, og vi vilde meget gerne gaa med dertil. Vilde man gøre os den Indrømmelse, at man kun afløste med det 18-dobbelte, vilde vi meget gerne gøre Venstre den Indrømmelse, at vi lagde de 24 sidste Aars Gennemsnitskapitelstakst til Grund. Jeg skal altsaa tillade mig fra mit Partis Side at bebude Ændringsforslag til dette Lovforslags anden Behandling.

J. Sørensen: Naar der i de foregaaende Dage stadig har været henvist til, at det var en Fejl, at Skattekommissionen ikke havde taget Forslaget om en Reform af vort Toldvæsen med, og der ogsaa i Dag er blevet henvist til det samme, tror jeg, at vi maa være Skattekommissionen meget taknemmelig for, at den har koncentreret sit Arbejde paa de 4 foreliggende Forslag, som vi nu have for os, ikke fordi jeg har noget imod at faa en god Toldreform gennemført, men fordi jeg i Øjeblikket anser dette for umuligt. Naar vi erindre de Forhandlinger, der ere førte derom i sidste Rigsdagssamling, tror jeg, vi alle kunne være enige om, at det vil være umuligt at faa en Toldreform gennemført nu i denne Samling. Men det, at